

Số: /TTr-UBND

Hà Nội, ngày tháng năm 2025

TỜ TRÌNH

Về việc ban hành Danh mục các công trình ngầm được khuyến khích đầu tư xây dựng trên địa bàn thành phố Hà Nội
(*Thi hành khoản 3 Điều 19 Luật Thủ đô năm 2024*)

Kính gửi: Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội.

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH NGHỊ QUYẾT

1. Cơ sở chính trị, pháp lý

- Nghị quyết số 15-NQ/TW ngày 05/5/2022 của Bộ Chính trị về phương hướng, nhiệm vụ phát triển Thủ đô Hà Nội đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 giao Ban cán sự đảng Chính phủ chuẩn bị và trình Quốc hội xem xét, thông qua Luật Thủ đô (sửa đổi), xây dựng một số cơ chế, chính sách đặc thù và phân cấp cho chính quyền Thủ đô Hà Nội thẩm quyền, trách nhiệm giải quyết công việc phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ đặc thù của Thủ đô, trọng tâm là các lĩnh vực đầu tư, tài chính, quy hoạch, đất đai, quản lý trật tự xây dựng, giao thông, di sản văn hóa, môi trường, dân cư, tổ chức bộ máy, biên chế,...

- Ngày 28/6/2024, Quốc hội đã thông qua Luật Thủ đô số 39/2024/QH15 (có hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/2025) là văn bản pháp lý quan trọng, có ý nghĩa đặc biệt với Thành phố, quy định các cơ chế, chính sách đặc thù, phân quyền mạnh mẽ cho chính quyền Thành phố trên các lĩnh vực quản lý nhà nước. Trong đó khoản 3 Điều 19 của Luật Thủ đô năm 2024 quy định:

"3. Hội đồng nhân dân Thành phố ban hành danh mục các công trình ngầm được khuyến khích đầu tư xây dựng."

- Triển khai thi hành Luật Thủ đô năm 2024 và Kế hoạch số 11/KH-HĐND ngày 11/9/2024 của HĐND Thành phố, UBND Thành phố đã ban hành các Kế hoạch số 225/KH-UBND ngày 22/7/2024, số 264/KH-UBND ngày 04/9/2024, số 31/KH-UBND ngày 04/02/2025 và Quyết định số 4582/QĐ-UBND ngày 04/9/2024 để triển khai; trong đó, Viện Quy hoạch xây dựng được giao chủ trì, phối hợp với Sở Quy hoạch - Kiến trúc, Sở Xây dựng, Sở Giao thông vận tải (trước sắp xếp) và Ban Quản lý Đường sắt đô thị Hà Nội xây dựng Nghị quyết của HĐND Thành phố cụ thể hóa quy định tại Khoản 3 Điều 19 Luật Thủ đô năm 2024 về ban hành Danh mục các công trình ngầm được khuyến khích đầu tư xây dựng trên địa bàn thành phố Hà Nội.

2. Cơ sở thực tiễn

Khu vực nội đô lịch sử và mở rộng đã gần như “khai thác tối đa”- mật độ xây dựng, dân số và giao thông ở mức cao, không còn dư địa mở rộng bề mặt. Tình trạng ngập úng cục bộ sau mưa lớn do hệ thống cống thoát nước đã cũ và thiếu khả năng mở rộng trên mặt đất.

Mạng lưới giao thông mặt đất quá tải, ùn tắc kéo dài tại các nút giao trọng điểm, trong khi khả năng mở rộng đường bộ bị giới hạn bởi công tác giải phóng mặt bằng. Mạng lưới hạ tầng kỹ thuật chôn (cống thoát, cấp nước, điện, viễn thông) phân tán và chưa đầy đủ.

Các tầng hầm thương mại - dịch vụ, bãi đỗ xe ngầm mới chỉ trong các dự án riêng lẻ, quy mô nhỏ, chưa tạo chuỗi kết nối giữa các điểm trung chuyển hành khách, trung tâm mua sắm, văn phòng.

Không gian ngầm cần được đa dạng hóa về chức năng, từ hoàn thiện mạng lưới giao thông ngầm (tuyến metro, hầm chui cơ giới, hầm đi bộ) để giảm xung đột giao thông mặt đất và kết nối thông suốt giữa đường sắt đô thị, xe buýt và lối đi bộ, đến xây dựng bãi đỗ xe ngầm tập trung tại các khu trung tâm, nhà ga, bệnh viện, trường học nhằm giải quyết tình trạng thiếu chỗ đỗ và giảm chiếm dụng vỉa hè; đồng thời khai thác không gian dưới lòng đất cho trung tâm thương mại, văn hóa và các dịch vụ công cộng, vừa tạo điểm nhấn đô thị, vừa tối ưu hóa quỹ đất hiện hữu.

Nhiều thành phố lớn trên thế giới (Tokyo, Singapore, Seoul, Paris) đều đã quy hoạch chuyên đề không gian ngầm từ sớm, xây dựng danh mục công trình ưu tiên đầu tư, đồng bộ hạ tầng kỹ thuật, giao thông và dịch vụ công cộng ngầm, đem lại hiệu quả kinh tế - xã hội rõ rệt.

Việc ban hành danh mục công trình ngầm khuyến khích đầu tư xây dựng (phân loại theo nhóm chức năng, quy mô, khu vực ưu tiên) sẽ giúp Thành phố:

- Cụ thể hoá phạm vi, tiêu chí, cấp phép dự án;
- Thống nhất chính sách ưu đãi, khuyến khích liên doanh công- tư (PPP);
- Tối ưu hoá nguồn lực, tránh trùng lặp và lãng phí;
- Đòi hỏi cấp bách về phát triển bền vững và cải thiện chất lượng sống;
- Nâng cấp hệ thống thoát nước theo chiều sâu;
- Kêu gọi đầu tư vào công trình ngầm - đặc biệt là công trình có tác động lan toả (văn hoá, thương mại, giao thông) - sẽ góp phần giải quyết ùn tắc, ngập úng, giảm phát thải giao thông và nâng cao năng lực cạnh tranh của Thủ đô.

II. MỤC ĐÍCH BAN HÀNH, QUAN ĐIỂM XÂY DỰNG DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT

1. Mục đích ban hành Nghị quyết

Việc xây dựng, ban hành Nghị quyết nhằm cụ thể hóa quy định của Luật Thủ đô năm 2024. Xác lập rõ các nhóm chức năng, giúp các cơ quan, tổ chức, nhà đầu tư dễ dàng tiếp cận, nghiên cứu và triển khai dự án.

Khuyến khích hình thức đối tác công - tư, chú trọng nguồn vốn ngoài ngân sách để huy động vốn, công nghệ và kinh nghiệm triển khai, thúc đẩy cạnh tranh, sáng tạo trong thi công, vận hành.

2. Quan điểm xây dựng dự thảo Nghị quyết

- Xây dựng tiêu chí, nguyên tắc lựa chọn loại hình công trình ngầm ưu tiên đầu tư xây dựng làm cơ sở lập danh mục theo giai đoạn và hằng năm.

- Lập danh mục dự án đầu tư xây dựng công trình ngầm trong giai đoạn ngắn hạn theo định hướng quy hoạch và mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội.

- Các công trình ngầm phục vụ mục đích quốc phòng, an ninh, công trình bí mật nhà nước được quản lý và thực hiện theo quy định riêng.

3. Các nguyên tắc xây dựng dự thảo Nghị quyết

- Theo các định hướng quy hoạch, ưu tiên mục tiêu tăng trưởng trong giai đoạn đến năm 2045.

- Theo các nguyên tắc quy định trong các văn bản quy phạm pháp luật (nếu có).

- Ưu tiên lĩnh vực hạ tầng thiết yếu và có tính lan tỏa như: Giao thông ngầm, hạ tầng kỹ thuật dùng chung, công trình công cộng...

- Khuyến khích xã hội hóa, thu hút đầu tư tư nhân, lựa chọn các công trình có thể áp dụng mô hình PPP hoặc có khả năng thu hút vốn ngoài ngân sách.

4. Tiêu chí xây dựng Danh mục

Tiêu chí phân loại các dự án đầu tư xây dựng công trình ngầm theo thứ tự ưu tiên:

a) Tiêu chí phân loại theo chức năng sử dụng:

(1) Công trình phục vụ phát triển hệ thống đường sắt đô thị (bao gồm: Tuyến đường sắt đô thị ngầm, nhà ga ngầm và các công trình ngầm khác liên quan).

(2) Công trình ngầm kết nối các công trình ngầm khác với nhau (kết nối ga đường sắt đô thị ngầm, công trình công cộng ngầm, bãi đỗ xe ngầm, lối vào tầng hầm của các công trình thương mại, dịch vụ, khách sạn, nhà hàng, văn hóa, TDTT,...).

(3) Công trình phục vụ hệ thống giao thông đô thị giải quyết các vấn đề cấp bách của đô thị (bao gồm: Hầm chui đường bộ, đường bộ ngầm, bãi đỗ xe ngầm).

(4) Công trình hạ tầng kỹ thuật ngầm (cung cấp năng lượng, phục vụ chiếu sáng công cộng, viễn thông, cấp nước, thoát nước và xử lý nước thải, quản lý chất thải rắn, vệ sinh công cộng, an toàn môi trường).

(5) Công trình dịch vụ công cộng ngầm có chức năng văn hóa, thể thao, thương mại, phát triển du lịch.

b) Tiêu chí phân loại theo nguồn vốn đầu tư:

(1) Nguồn vốn ngoài ngân sách.

(2) Nguồn vốn ngân sách.

(3) Nguồn vốn khác.

III. PHẠM VI ĐIỀU CHỈNH, ĐỐI TƯỢNG ÁP DỤNG CỦA DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT

1. Phạm vi điều chỉnh

Nghị quyết này ban hành Danh mục các loại công trình ngầm và các công trình ngầm được khuyến khích đầu tư xây dựng trên địa bàn thành phố Hà Nội.

2. Đối tượng áp dụng

Các tổ chức, cá nhân trong nước và tổ chức, cá nhân nước ngoài có liên quan đến đầu tư xây dựng công trình ngầm trên địa bàn thành phố Hà Nội (không bao gồm các công trình ngầm phục vụ mục đích quốc phòng, an ninh, công trình bí mật nhà nước, công trình ngầm sử dụng riêng của tổ chức, cá nhân).

IV. QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT

Tại Quyết định số 4582/QĐ-UBND ngày 30/8/2024 của UBND thành phố Hà Nội ban hành Danh mục và phân công nhiệm vụ soạn thảo các văn bản triển khai thi hành Luật Thủ đô, Kế hoạch số 264/KH-UBND ngày 04/9/2024 của UBND thành phố Hà Nội về soạn thảo, ban hành văn bản triển khai thi hành Luật Thủ đô; Nhiệm vụ xây dựng Nghị quyết về danh mục công trình ngầm được khuyến khích đầu tư xây dựng (Thực hiện khoản 3 Điều 19 Luật Thủ đô) được giao cho Viện Quy hoạch xây dựng (chuyển từ nhiệm vụ của Sở Quy hoạch - Kiến trúc theo Kế hoạch số 225/KH-UBND ngày 22/7/2024 của UBND Thành phố). Viện Quy hoạch xây dựng đã triển khai các nội dung sau:

- Lập dự toán theo Nghị quyết số 22/2024/NQ-HĐND ngày 04/10/2024 của HĐND Thành phố quy định một số nội dung chi, mức chi xây dựng văn bản triển khai thi hành Luật Thủ đô số 39/2024/QH15 ngày 28/6/2024 và gửi Sở Tài chính để tổng hợp dự toán kinh phí xây dựng văn bản quy phạm pháp luật thi hành Luật Thủ đô, báo cáo UBND Thành phố phê duyệt vào năm 2025 (văn bản số 1406/VQH-KHTC-NCĐTQT ngày 01/11/2024).

- Đề xuất danh sách chuyên gia tham gia xây dựng, ban hành văn bản triển khai thi hành Luật Thủ đô (khoản 2, khoản 3 Điều 19 Luật Thủ đô, văn bản số 1281/VQH-NCĐTQT ngày 07/10/2024), đã được Sở Tư pháp tổng hợp báo cáo UBND Thành phố tại văn bản số 3799/STP-LTĐ ngày 05/11/2024.

- Đề xuất nội dung triển khai xây dựng Nghị quyết của HĐND Thành phố thi hành khoản 3 Điều 19 Luật Thủ đô (Văn bản số 265/VQH-NCĐTQT ngày 18/3/2025 gửi Sở Tư pháp).

- Các văn bản số: 291/VQH-NCĐTQT ngày 24/3/2025 và 354/VQH-NCĐTQT ngày 09/4/2025 gửi Sở Quy hoạch - Kiến trúc, Sở Xây dựng và Ban Quản lý Đường sắt đô thị Hà Nội để được cung cấp danh mục công trình ngầm, dự án đầu tư xây dựng công trình ngầm trên địa bàn Thành phố, phục vụ xây dựng dự thảo Nghị quyết thi hành Luật Thủ đô (khoản 3 Điều 19).

- Sơ bộ xây dựng danh mục công trình ngầm trên địa bàn Thành phố để các đơn vị liên quan (theo phân công tại Quyết định số 4582/QĐ-UBND ngày 30/8/2024 của UBND Thành phố) phối hợp rà soát, bổ sung theo lĩnh vực quản lý (văn bản số 361/VQH-NCĐTQT ngày 11/4/2025).

- Trên cơ sở tài liệu của các Sở, ngành (Văn bản số 4112/SXD-CXCS ngày 21/4/2025 của Sở Xây dựng; Văn bản số 515/ĐSĐT-QLTHDA1 ngày 23/4/2025 của Ban Quản lý Đường sắt đô thị Hà Nội và Đề án tổng thể đầu tư xây dựng Hệ thống đường sắt đô thị Thủ đô - tháng 12/2024), Viện Quy hoạch xây dựng đã triển khai lập Báo cáo tổng hợp quá trình triển khai xây dựng Nghị quyết của Hội đồng nhân dân Thành phố (theo khoản 3 Điều 19 Luật Thủ đô) ban hành danh mục các công trình ngầm được khuyến khích đầu tư xây dựng; Dự thảo Nghị quyết phục vụ lấy ý kiến các Sở, ngành, chuyên gia liên quan theo quy định và phối hợp với Trung tâm Truyền thông, Dữ liệu và Công nghệ số (Văn phòng UBND Thành phố) đăng tải lên Cổng thông tin điện tử UBND thành phố Hà Nội (từ ngày 06/5/2025).

- Viện Quy hoạch xây dựng đã nhận được 27 ý kiến đóng góp của 06 Sở ngành, chuyên gia¹ và đã tiến hành rà soát, tiếp thu, giải trình các ý kiến, hoàn thiện hồ sơ Dự thảo Nghị quyết theo quy định.

V. BỐ CỤC VÀ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT

1. Bố cục dự thảo Nghị quyết

Nghị quyết bao gồm 04 điều, trong đó:

- Điều 1: Danh mục các loại công trình ngầm được khuyến khích đầu tư xây dựng trên địa bàn thành phố Hà Nội.

Quy định các tiêu chí lựa chọn công trình ngầm được khuyến khích đầu tư xây dựng để tăng tính linh hoạt trong quá trình phát triển đô thị, dễ dàng bổ sung, điều chỉnh,

¹ (i) Sở Quy hoạch - Kiến trúc: Văn bản số 2095/QHKT-HTKT ngày 16/5/2025; (ii) Sở Xây dựng: Văn bản số 5371/SXD-CXCS ngày 15/5/2025; (iii) Sở Tư pháp: Văn bản số 1460/STP-VBPQ ngày 13/5/2025; (iv) Ban Quản lý Đường sắt đô thị: Văn bản số 661/ĐSĐT-QLTHDA3 ngày 15/5/2025; Các chuyên gia: (v) PGS. TS. Lưu Đức Hải - Phó Chủ tịch Hội Quy hoạch phát triển đô thị Việt Nam, Viện trưởng Viện Nghiên cứu đô thị và Phát triển hạ tầng (Tổng hội Xây dựng Việt Nam); (vi) PGS. TS. Nguyễn Công Giang - Nguyên Trưởng bộ môn Công trình ngầm - Trường Đại học Kiến trúc Hà Nội, chuyên gia cao cấp của Trung tâm Vũ trụ thuộc Viện Hàn lâm KHCN Việt Nam.

ban hành danh mục mới khi cần thiết.

- Điều 2: Danh mục các công trình ngầm chính được khuyến khích đầu tư xây dựng trên địa bàn thành phố Hà Nội (đợt 1).

- Điều 3: Tổ chức thực hiện.

- Điều 4: Điều khoản thi hành.

2. Nội dung dự thảo Nghị quyết

a) Dự thảo Nghị quyết sẽ hệ thống các loại công trình ngầm được khuyến khích đầu tư xây dựng:

- Công trình phục vụ phát triển hệ thống đường sắt đô thị (bao gồm: Tuyến đường sắt đô thị ngầm, nhà ga ngầm và các công trình ngầm khác liên quan).

- Công trình ngầm kết nối các công trình ngầm khác với nhau (kết nối ga đường sắt đô thị ngầm, công trình công cộng ngầm, bãi đỗ xe ngầm, lối vào tầng hầm của các công trình thương mại, dịch vụ, khách sạn, nhà hàng, văn hóa, TDTT,...).

- Công trình phục vụ hệ thống giao thông đô thị giải quyết các vấn đề cấp bách của đô thị (bao gồm: Hầm chui đường bộ, đường bộ ngầm, bãi đỗ xe ngầm).

- Công trình hạ tầng kỹ thuật ngầm (cung cấp năng lượng, phục vụ chiếu sáng công cộng, viễn thông, cấp nước, thoát nước và xử lý nước thải, quản lý chất thải rắn, vệ sinh công cộng, an toàn môi trường).

- Công trình dịch vụ công cộng ngầm có chức năng văn hóa, thể thao, thương mại, phát triển du lịch.

b) Danh mục các công trình ngầm chính được khuyến khích đầu tư xây dựng trên địa bàn thành phố Hà Nội (đợt 1):

- Danh mục các dự án đầu tư xây dựng hệ thống đường sắt đô thị ngầm.

- Danh mục đầu tư xây dựng hầm giao thông đường bộ, bãi đỗ xe ngầm và công trình công cộng ngầm.

- Danh mục các tuyến phố hạ ngầm hệ thống đường dây, cáp viễn thông, điện lực và các công trình hạ tầng kỹ thuật dùng chung.

- Các công trình ngầm khác phù hợp với loại hình quy định tại Nghị quyết.

c) Việc tổ chức thực hiện, thi hành.

Kèm theo các Phụ lục I, II-a, II-b, III.

VI. DỰ KIẾN NGUỒN LỰC, ĐIỀU KIỆN BẢO ĐẢM CHO VIỆC THI HÀNH NGHỊ QUYẾT

1. Dự kiến nguồn lực

- Việc ban hành Nghị quyết không làm tăng biên chế, không tạo ra yêu cầu về bổ

sung nguồn nhân lực cho bộ máy nhà nước, không tạo ra sự thay đổi trong tổ chức, biên chế của Nhà nước.

- Nguồn lực cho việc thi hành Nghị quyết được bảo đảm từ các hoạt động vận hành, triển khai các dự án thuộc Danh mục công trình ngầm được khuyến khích đầu tư xây dựng và các nguồn vốn ngân sách nhà nước, các nguồn quỹ tài trợ, xã hội hóa và các nguồn vốn khác.

2. Điều kiện bảo đảm cho việc thi hành Nghị quyết

Điều kiện bảo đảm cho việc thi hành Nghị quyết bao gồm:

- Tuyên truyền, phổ biến: UBND Thành phố, các Sở, ban, ngành Thành phố, UBND xã, phường trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ thực hiện xây dựng nội dung tuyên truyền liên quan đến thi hành Nghị quyết đến các cơ quan, tổ chức và người dân, giúp hiểu biết, nắm bắt pháp luật kịp thời để thực hiện.

- Kiểm tra, thanh tra, giám sát, theo dõi tình hình thi hành quy định của pháp luật.

Căn cứ quy định tại Khoản 3 Điều 19 Luật Thủ đô năm 2024, Ủy ban nhân dân Thành phố trình Hội đồng nhân dân Thành phố xem xét, thông qua Nghị quyết ban hành Danh mục các công trình ngầm được khuyến khích đầu tư xây dựng trên địa bàn thành phố Hà Nội.

Ủy ban nhân dân Thành phố kính trình Hội đồng nhân dân Thành phố xem xét, quyết định./.

Gửi kèm theo: (1) Dự thảo Nghị quyết (kèm Phụ lục); (2) Bản tổng hợp nội dung xây dựng Nghị quyết; (3) Báo cáo tiếp thu - giải trình ý kiến đóng góp xây dựng Dự thảo Nghị quyết.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thường trực Thành ủy;
- Thường trực HĐND Thành phố;
- Chủ tịch UBND Thành phố;
- Các PCT UBND Thành phố;
- Các Ban HĐND Thành phố;
- Các Sở: QHKT, VH&TT, Tư pháp, XD;
- VPUBTP: CVP, các PCVP;
- Các phòng: TH, NC, KGVX, ĐT;
- Lưu VT, ĐT.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Dương Đức Tuấn